

معلوم و مجهول :

فعل یا معلوم است یا مجهول .

فعل معلوم فعلی است که فاعلش در کلام ذکر شده باشد مانند: **صَرَبَ زَيْدٌ بَكَرًا** (= زید بکر را زد)؛ و **فعل مجهول** فعلی است که فاعلش ذکر نشود و به مفعول نسبت داده شود. در این صورت مفعول را چون به جای فاعل گذاشته شده است **نائب فاعل** می گویند؛ مانند: **صَرَبَ بَكَرٌ** (= بکر زده شد). بنا بر این هر فعلی یا معلوم است یا مجهول یعنی یا دارای **فاعل** است یا دارای **نائب فاعل**.
باید توجه داشت که فعل مجهول را مستقیماً از مصدر **نمی گیریم** بلکه ماضی آن از ماضی معلوم و مضارع آن از مضارع معلوم و امر آن از مضارع **مجهول** گرفته می شود :

ماضی معلوم ← ماضی مجهول ← مضارع معلوم ← مضارع مجهول ← امر مجهول .

توضیح و چگونگی این اشتقاق خواهد آمد.

صیغه های فعل :

فاعل یا نائب فاعل یا **غائب** است یا **مخاطب** و یا **متکلم** به همین مناسبت فعل را در این سه حالت به ترتیب **غائب**، **مخاطب** و **متکلم** می نامند.

دو فعل **غائب** و **مخاطب** با **مذکر** یا **مؤنث** بودن فاعل یا نائب فاعل و نیز با **مفرد** یا **مثنی** و یا **جمع** بودن آن، تغییر می کند و در هر مورد صورت خاصی دارد. و فعل **متکلم** فقط با **مفرد** یا **غیر مفرد** بودن فاعل یا نائب فاعل تغییر می کند و دارای **دو** صورت است .

هر کدام از صور فوق را **صیغه** می گویند و آن را به نام فاعل یا نائب فاعل می خوانند مثلاً می گویند : **صیغه ی مفرد مذکر غائب**، **صیغه ی مثنای مذکر غائب**، **صیغه ی جمع مذکر غائب** و همینطور ...

از آنچه گذشت روشن شد که فعل **غائب** دارای **شش** صیغه است و فعل **مخاطب** نیز دارای **شش** صیغه و فعل **متکلم** دارای **دو** صیغه و در نتیجه هر فعل دارای **۱۴** صیغه می باشد.